

Allah, hariçte olan veya -haşa- kendisinin yaratmadığı bir şeye tanıttırmıyor ki kendini! Kendi yarattığı, ihsanlarda bulunduğu insanlara cemalini göstermeyi murad ediyor. Nasıl anlayabiliriz?

İnsan neden aynaya bakıp haz duyar, oysa aynada kendinden başka birisi bulunmuyor. Ya da ressam kendi yaptığı tabloyu en iyi kendi bildiği halde, neden kendinden daha az bilenlere sergilemek istiyor. Çünkü mesele tabloyu kendisinin iyi bilmesi değil, başkasının istihsan ve takdir etmesidir.

Kendi cemalini, kendi eserini, kendi sanatını, kendi kemalini aynalar vasıtası ile seyretmek ayrı bir lezzet ayrı bir şuanattır. Yani Allah, cemal ve kemalini mahlukat aynalarında önce görmek sonra göstermek istiyor. Görmesi de göstermesi de ayrı bir lezzet-i mukaddes, keyf-i münezzehtir.

İnsanı Allah'ın yaratması, insanın takdir ve tahsinini değersiz ve anlamsız kılmıyor.

Kendi yaptığımız bir robot bize övgüler sunsa bizim kemal ve cemalimizi müthiş analizler ile alkışlayıp sevgi gösterisin de bulunsa sanatkar damarı ile bu çok hoşumuza gider. *"Bu robotu ben yaptım dolayısı ile övgü ve sevgi gösterisinde bulunmasının bir anlamı yok."* deyip üzülmeyiz. Yani görmek ve göstermek istemek, akıl ve mantık ölçülerinden ziyade, muhabbet ve sanat özellikleri ile ilgili bir durumdur.

Düşünsene bir eser yapmışsın, bu eser senin için ağlıyor, gülüyor, konuşuyor, düşünüyor, seviyor, senin için sabrediyor, sana tevekkül ediyor, sana perestiş ediyor, seni övüyor, seni büyük görüyor, seni takdir ediyor, sana bin bir duygu ile yöneliyor vesaire. Üstelik bu eser, bütün bunları kendi tercih ve iradesi ile yapıyor. Çünkü tersi de olabilir inkar, isyan, günah gibi...

Sorunuzda insanı edilgen ve pasif bir oyuncak gibi tasvir ediyorsunuz, ama durum hiç de öyle değil. İnsan şu kainatın küçültülmüş bir özeti ve muazzam duygu ve kabiliyetler ile donatılmış iradeli ve etken bir varlığıdır. Üstelik her bir insan da birbirinden farklı bir alemdir. Ve o alemin iman ve ibadet rengi de birbirinden değişiktir.

Allah'ın böyle bir sanata yani insana kendini tanıttırmak istemesi kadar mantıklı ve doğal bir durum olamaz.